

Asia: VN/10132/2026

Lausuntopyyntö metsä- ja luontotiedon strategia

Lausunnonantajan lausunto

Yleinen palautteenne metsä- ja luontotiedon strategiaan

METO – Metsäalan Asiantuntijat ry kiittää maa ja metsätalousministeriötä mahdollisuudesta lausua metsä ja luontotiedon strategialuonnoksesta. Strategia on kokonaisuutena kunnianhimoinen ja teknologisesti tulevaisuuteen suuntautunut, ja se tunnistaa oikein metsä ja luontotiedon keskeisen merkityksen metsien kestävästä käytöstä, monimuotoisuuden turvaamisen, ilmastopolitiikan sekä EU velvoitteiden toimeenpanon kannalta.

Meton näkökulmasta strategia painottuu kuitenkin liiaksi teknologisiin ratkaisuihin, automaatioon ja kustannustehokkuuteen, kun taas henkilöstön rooli, osaaminen, työkuormitus ja työhyvinvointi jäävät liian vähälle huomiolle. Strategian onnistunut toimeenpano edellyttää, että metsä ja luontotiedon tuottamiseen liittyvän asiantuntijatyön edellytykset turvataan pitkäjänteisesti.

Palautteenne nykytilan kuvaukseen (luku 2)

Nykytilan kuvaus tunnistaa hyvin metsä ja luontotiedon merkityksen viranomaistehtävissä sekä Suomen metsäkeskuksen keskeisen roolin tiedontuottajana ja välittäjänä. Meto katsoo kuitenkin, että nykytila ei riittävästi kuvaa asiantuntijatyön kuormituksen kasvua eikä maastotyön vähenemisen vaikutuksia tiedon laatuun ja oikeusvarmuuteen.

Maastotyöhön perustuva asiantuntemus ja paikallinen, vuosikymmenten kokemukseen perustuva tieto on edelleen keskeistä erityisesti metsälain 10 §:n kohteiden sekä pienialaisten ja rakenteellisesti monimuotoisten elinympäristöjen tunnistamisessa. Nykytilan kuvauksessa tätä ei ole riittävästi korostettu.

Palautteen muutostekijöihin (luku 3)

Meton näkökulmasta keskeisimpiä muutostekijöitä ovat julkisen rahoituksen kiristyminen, EU lainsäädännön lisääntyvät vaatimukset sekä automaation ja tekoälyn nopea käyttöönotto tiedontuotannossa ja viranomaisprosesseissa.

Strategialuonnoksessa ei kuitenkaan riittävästi arvioida näiden muutosten yhteisvaikutuksia henkilöstöön. Uudet ja laajenevat velvoitteet lisäävät asiantuntijatyön vaativuutta ja vastuuta, mutta samanaikaisesti resursseja vähennetään. Lisäksi turvallisuus ja häiriöriskit, kuten GNSS häirintä ja tietoliikennekatkot, korostuvat erityisesti maastotyössä ja tulisi huomioida selkeämmin.

Palautteenne strategian laatimisen tarpeeseen (luku 4)

Meto pitää strategian laatimista perusteltuna ja tarpeellisena muuttuneessa toimintaympäristössä. Strategia ei kuitenkaan voi onnistua, mikäli sitä tarkastellaan ensisijaisesti teknisenä tai taloudellisena kehittämishankkeena.

Meto korostaa, että strategian toimeenpanon yhteydessä on tehtävä järjestelmällinen arvio henkilöstövaikutuksista. Ilman realistista arviota asiantuntijatyön resursoinnista ja osaamisvaatimuksista strategian tavoitteet ovat vaarassa jäädä saavuttamatta.

Palautteenne metsä- ja luontotiedon strategian visioon (luku 5.1)

Strategian visio ”Metsä ja luontotiedolla kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille” on Meton näkökulmasta kannatettava. Meto katsoo kuitenkin, että visiossa tulisi selkeämmin tunnistaa myös tiedon tuottajien ja asiantuntijoiden hyvinvointi osana kokonaisuutta.

Laadukas, luotettava ja oikeusvarma metsä ja luontotieto edellyttää kestävästä asiantuntijatyötä, riittävää osaamista ja kohtuullista työkuormaa. Ilman tätä hyvinvointitavoite ei toteudu käytännössä.

Palautteenne strategisiin linjauksiin ja toimenpiteisiin (luku 5.2)

Meto suhtautuu myönteisesti digitalisaation, automaation ja tekoälyn hyödyntämiseen metsä ja luontotiedon tuotannossa. On kuitenkin tärkeää tunnistaa, että automaatio ei poista asiantuntijavastuuta, vaan muuttaa työn luonnetta vaativammaksi.

Strategiassa ei riittävästi käsitellä työn sisällön muutoksen vaikutuksia tehtävänkuihin, osaamisvaatimukseen ja palkkaukseen. Työnantajan vastuulla on huolehtia riittävästä koulutuksesta ja perehdytyksestä sekä huomioida tehtävien vaativuuden kasvu.

Meto korostaa myös, että kaukokartoitus ei yksin riitä turvaamaan tiedon laatua. Maastotyö on säilytettävä kohdennettuna laadunvarmistuksen ja varmennuksen välineenä.

Palautteenne strategian toimeenpanoon ja seurantaan (luku 6)

Meto katsoo, että strategian toimeenpano edellyttää vahvaa muutosjohtamista ja henkilöstön aitoa osallistamista. Laajat muutokset metsä ja luontotiedon tuotannossa on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyissä, ja henkilöstön edustajat on otettava mukaan valmisteluun ja seurantaan.

Strategian toteuttaminen yksinomaan tulosohjauksen kautta ei ole riittävää. Muutokset on vietävä käytäntöön vaiheittain, ennakoitavasti ja avoimesti, jotta tiedon laatu, asiantuntijatyön kestävyys ja viranomaisvastuu voidaan turvata.

Borgman Stefan
METO-Metsäalan Asiantuntijat ry